

Studieplan 2009/2010

Sosialpedagogikk 2

Studiepoeng: Arbeidsmengde i studiepoeng er: 30.

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er et deltidsstudium (30 studiepoeng) over to semestre (høst og vår). Samlinger og undervisning er lagt til ettermiddags- og kveldstid. Dette gjør det også mulig å kombinere arbeid og studier.

Innledning

Studiet er rettet inn mot å styrke studentenes analytiske kompetanse og de pedagogiske og metodiske forutsetningene for å drive pedagogisk virksomhet på en målrettet og problemløsende måte. Det er et gjennomgående perspektiv i studiet å se og vurdere pedagogiske utfordringer i et helhetlig perspektiv.

Læringsutbytte

Ved fullført emne skal studenten ha tilegnet seg:

- en teoribasert oversikt over og forståelse av barn og unge sin situasjon i pedagogiske institusjoner og i samfunnet forøvrig.
- en analytiske kompetanse og metodiske ferdigheter for å drive pedagogisk virksomhet på en målrettet, begrunnet og problemløsende måte
- en kompetanse for å gjennomføre forebyggende arbeid på det sosiale og personlige området
- en dypere selvforståelse og forståelse av andre - både som enkeltmennesker og i gruppesituasjoner

Målgruppe

Studiet er i første rekke siktet inn mot lærere i grunnskolen og videregående skole, i det den tar sikte på å gi et nærmere studium av og forståelse for lærernes sosialpedagogiske utfordringer, oppgaver og virkefelt. Dette er ikke til hinder for at studenter med en annen yrkesbakgrunn enn læreryrket kan søke opptak på kurset. Det synes særlig viktig at mennesker fra forskjellige sektorer i samfunnet arbeider sammen om oppgaver/problemer som angår forholdet mellom individ, skole og samfunn (f.eks. personer med opplærings/ledelsesfunksjoner innenfor offentlig forvaltning, foreldre med studiekompetanse osv.).

Kompetanse

Dette studiet kan inngå som en del av en allmennlærerutdanning, inngå i en fri bachelor eller være tilleggsutdanning for lærere, forskolelærere eller andre yrkesgrupper som arbeider med barn og unge.

Opptakskrav fritekst

Opptak til studiet forutsetter fullført 1. halvårshenhet i sosialpedagogikk (eller annen relevant og tilsvarende utdanning).

Undervisnings- og læringsformer

Studiet går over to semestre (høst og vår).

I tillegg til rene forelesninger vil drøfting av sosialpedagogiske problemstillinger i større og mindre grupper og selvstudier oppta det meste av tiden. Arbeidet i 2. halvårshenhet har en klar innretning mot refleksjon, faglig analyse og meningsutveksling. Samlinger gjennom studiet vil bli supplert med et nettbasert læringsmiljø.

Et prosjektarbeid (undersøkende oppgavearbeid) utgjør en sentral arbeidsoppgave og del av studiet. Dette arbeidet er obligatorisk.

Vurderingsformer

Godkjenning av studiet forutsetter deltakelse i studieopplegget og bestått eksamen. Det gis en sluttarakter etter en gradert skala fra A til F med A som beste karakter. Studenter som ikke oppnår E eller bedre har ikke bestått eksamen.

Sluttkarakteren fastsettes på grunnlag av følgende to komponenter som hver teller 50 %.

1. Prosjektoppgave: I løpet av studiet skal studentene ha gjennomført en prosjektoppgave i gruppe. Størrelsen på gruppene skal være 3-6 studenter. Gruppene forutsettes satt sammen etter felles yrkesmessig bakgrunn og/eller felles interesser. Studentene skal selv formulere oppgavens tema/problemstilling. Oppgaveformuleringen skal godkjennes av faglig leder, og det forutsettes at studentene søker veiledning underveis. Prosjektrapporten skal innleveres ca. 1.mai. Alle gruppede medlemmer får samme karakter.

2. Individuell eksamen: I slutten av andre semester skal hver av studentene gå opp til en individuell skriftlig eksamen (med varighet 6 timer). Denne eksamen tar utgangspunkt i studiets innhold.

Internasjonalisering

Siden omfanget av dette studiet kun er 30 studiepoeng/2 semestre er det ikke foreløpig mulig å kombinere internasjonal semester eller andre utenlandske studier med dette studiet.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Studiet har sosialisering som overordnet samlebegrep. Dette begrepet angir den prosessen der det individ utvikles, formes og modnes til et tenkende, villende og handlende menneske i en sosial sammenheng. Studiet konsentreres om forholdet mellom individ, skole og samfunn.

Arbeidet i 2. halvårsenhet bygger videre på innholdet i 1. halvårsenhet, men i arbeidet vil det bli lagt vekt på fordypning i sentrale temaer og problematisering av forholdet mellom teori og pedagogisk praksis innenfor studiets ulike problemområder.

Sosialpedagogikk har som sitt studiefelt individers og gruppers sosialiseringsspross. Denne prosessen bør behandles og forstås ut fra:

- individets/gruppers særegenheter
- samfunnsmessige betingelser
- samspillet mellom individ, gruppe og samfunn.

I denne sammenheng blir utdanning, undervisning og oppdragelse - samt ulike sosialiseringsinstitusjoner - sentrale områder i et studieopplegg. Dette forutsetter ei analyse og en forståelse av eksisterende forhold i samfunnet - og dermed et historisk og filosofisk perspektiv. Spørsmål som sosialpedagogikken allment arbeider med vil være:

- hvor og hvordan sosialisering skjer
- innholdet i sosialiseringen
- muligheter for endring av den aktuelle praksis ut fra grunngitte verdier.

Det er nødvendig og viktig å se at ethvert fenomen og enhver problemstilling i sosialpedagogikken må eksistere og forstås i en gitt sosial/samfunnsmessig og historisk sammenheng. En analyse og vurdering av ulike sosialiseringssprosesser, didaktiske og organisatoriske sammenhenger eller pedagogisk filosofiske spørsmål vil imidlertid aldri hver for seg kunne bli et fullstendig studium av pedagogikk. I arbeidet med pedagogikken må ideelt sett alle disse forholdene settes i forhold til/sammenheng med hverandre i den faglige erkjennelsen - og betraktes i et verdiperspektiv både under studiet av ulike pedagogiske fenomener og i utøvelsen av pedagogisk praksis. I et utdanningstilbud i sosialpedagogikk for lærere må og bør kunnskapsfeltet avgrenses og konkretiseres. Det vil være naturlig å knytte studiet til problemområder som angår og belyser skolen som sosialiseringsinstitusjon. Et slikt utdanningstilbud bør basere seg på to hovedformer for tilnærming og kunnskapstilegnelse:

1. Innføring i grunnleggende sosialpedagogiske begreper og teorier
2. Analyse og drøfting av konkrete problemstillinger og pedagogiske fenomener ut fra et sosialpedagogisk perspektiv.

Det første punktet er nødvendig for å utvikle et forhold til og en forståelse av det analyse- og handlingsapparatet som sosialpedagogikken representerer. Den andre tilnæringsmåten er viktig for at studiet skal få praktisk gyldighet og konsekvenser for den pedagogiske praksisen. I tillegg til å utvikle en kritisk bevissthet til og samfunnsmessig forståelse av det pedagogiske fagområdet, er det avgjørende at opplegget gir grunnlag for at studentene utvikler evnen til å analysere og handle i forhold til eksisterende og konkrete problemer på en alternativ/ ny måte. Innenfor pedagogikken er problemene og konfliktene i all hovedsak kjente. Disse framtrer og oppleves daglig i skolelivet. For å komme videre trenger vi nye/alternative forståelses-, analyse- og løsningsmåter. For å sikre dette vil en vesentlig del av studiet innebære arbeid med og drøfting av konkrete og hverdagslige pedagogiske problemer. Det utviklende og fornyende ved studiet ligger i at disse problemene beskrives, analyseres og løses i det alternative perspektivet som sosialpedagogikken representerer.

Studiets innhold er organisert i problemområder. Mer konkrete temaer og problemstillinger som det skal arbeides med, vil bli utarbeidet i samarbeid med studentene med utgangspunkt i studentenes behov og interesser. Under studiet vil det allmenne og konkrete behandles i sammenheng for hvert enkelt problemområde.

Pedagogiske grunnlagsspørsmål

Dette problemområdet setter på den ene siden fokus på pedagogisk filosofi:

- hva er forutsetningene for og egenarten ved pedagogisk arbeid
- idéhistoriske strømninger.

På den andre siden omhandler problemområdet pedagogisk sosiologi. For å forstå skolen som institusjon (og dermed grunnlaget for det som skjer konkret i skolen - muligheter og begrensninger) er det nødvendig å diskutere den som en funksjon av samfunnets generelle utvikling:

- Skoleorganisering, utdanningsplanlegging og utdanningsøkonomi (ulike strategier, forutsetninger og formål)
- skolens formålsbeskrivelser
- forholdet mellom formulerte formål og reelle funksjoner.

Skolens indre liv

Dette problemområdet dekker den delen av didaktikken som gjelder skolens indre liv:

Ulike sider av skoletilværelsen for elever og lærere, et møtested mellom samfunnets krav, skolens tradisjoner (lokalt og sentralt), lærernes forutsetninger og elevenes forutsetninger. Dette gir seg utslag i krav om opprettholdelse eller forandring av formål, mål, metode/strategi, innhold, arbeidsform, organisering og evaluering. Under dette problemområdet må en ta opp beskrivelse og analyse av skolens hverdag slik den kan finnes i ulike deler av skolesystemet og forsøke å finne forklaringer på hvorfor den er slik og hvordan den er i forhold til de planer og idealer som eksisterer:

- ulike grunnsyn og modeller for undervisning
- forholdet mellom samfunns-/sosiale forhold, idegrunnlag og didaktisk tilrettelegging
- forholdet mellom organisatoriske rammer, lærerens arbeidssituasjon og forandringsarbeid i skolen
- lærings- og adferdsproblemer i skolen i lys av sosialpedagogiske teorier
- forholdet og konflikten mellom skolens kunnskapsfunksjon og sosiale funksjon.

Kommunikasjon og sosialisering

Dette problemområdet dekker begreper som oppdragelse, kunnskapstilegnelser og sosialisering mer allment. Gjennomgang av ulike sosiale læringsteorier:

- barn og unges oppvekstvilkår (historiske trekk og aktuell situasjon, oppvekstproblemer)
- muligheter som tilbys barn og unge for læring i ulike sosiale sammenhenger/ fellesskap
- hva slags sosial læring legger samfunnet til rette for
- forebyggende barne- og ungdomsarbeid (ulike pedagogiske og sosiale tiltak)
- forholdet og konflikter mellom læring i og utafor skolen
- læring i et helhetlig/samfunnsmessig perspektiv.

Emneoversikt

Emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3

- [Sosialpedagogikk 2](#)

30 studiepoeng

Emneoversikt

1SO221 Sosialpedagogikk 2

Emnekode: 1SO221

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Sosialpedagogikk 1 eller tilsvarende.

Læringsutbytte

Ved fullført emne skal studenten ha tilegnet seg:

- en teoribasert oversikt over og forståelse av barn og unge sin situasjon i pedagogiske institusjoner og i samfunnet forøvrig.
- en analytiske kompetanse og metodiske ferdigheter for å drive pedagogisk virksomhet på en målrettet, begrunnet og problemløsende måte
- en kompetanse for å gjennomføre forebyggende arbeid på det sosiale og personlige området
- en dypere selvforståelse og forståelse av andre - både som enkeltmennesker og i gruppesituasjoner

Innhold

- individets/gruppers særegenheter
- samfunnsmessige betingelser
- samspillet mellom individ, gruppe og samfunn.
- hvor og hvordan sosialisering skjer
- innholdet i sosialiseringen
- muligheter for endring av den aktuelle praksis ut fra grunngitte verdier.
- innføring i grunnleggende sosialpedagogiske begreper og teorier

- analyse og drøfting av konkrete problemstillinger og pedagogiske fenomener ut fra et sosialpedagogisk perspektiv.
- hva er forutsetningene for og egenarten ved pedagogisk arbeid
- idéhistoriske strømninger.
- skoleorganisering, utdanningsplanlegging og utdanningsøkonomi (ulike strategier, forutsetninger og formål)
- skolens formålsbeskrivelser
- forholdet mellom formulerte formål og reelle funksjoner
- ulike grunnsyn og modeller for undervisning
- forholdet mellom samfunns-/sosiale forhold, idegrunnlag og didaktisk tilrettelegging
- forholdet mellom organisatoriske rammer, lærerens arbeidssituasjon og forandringsarbeid i skolen
- lærings- og adferdsproblemer i skolen i lys av sosialpedagogiske teorier
- forholdet og konflikten mellom skolens kunnskapsfunksjon og sosiale funksjon
- barn og unges oppvekstvilkår (historiske trekk og aktuell situasjon, oppvekstproblemer)
- muligheter som tilbys barn og unge for læring i ulike sosiale sammenhenger/ fellesskap
- hva slags sosial læring legger samfunnet til rette for
- forebyggende barne- og ungdomsarbeid (ulike pedagogiske og sosiale tiltak)
- forholdet og konflikter mellom læring i og utafør skolen
- læring i et helhetlig/samfunnsmessig perspektiv.

Organisering og arbeidsformer

Forelesning

Gruppearbeid

Drøfting av problemstillinger i grupper

Bruk av læringsplattform (Fronter)

Selvstudier

Prosjektarbeid

Vurderingsordning

1. Prosjektoppgave: I løpet av studiet skal studentene ha gjennomført en prosjektoppgave i gruppe. Størrelsen på gruppene skal være 3-6 studenter. Gruppene forutsettes satt sammen etter felles yrkesmessig bakgrunn og/eller felles interesser. Studentene skal selv formulere oppgavens tema/problemstilling. Oppgaveformuleringen skal godkjennes av faglig leder, og det forutsettes at studentene søker veiledning underveis. Prosjektrapporten skal innleveres ca. 1.mai. Alle gruppemedlemmer får samme karakter.

2. Individuell eksamen: I slutten av andre semester skal hver av studentene gå opp til en individuell skriftlig eksamen (med varighet 6 timer). Denne eksamen tar utgangspunkt i studiets innhold.

Hver av de to eksamensdelene teller 50 % i endelig karakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for helse og idrettsfag